

POKROK ZÁPADU.

"PILNĚ SLOUŽÍC ZÁJMU NÁRODNÍMU, HLEDĚT CHCI VŽDY K VZDĚLÁNÍ OBECNEMU!"

ROČNÍK I.

OMAHA, NEBRASKA, DNE 15. ZÁŘÍ, 1871.

ČÍSLO 4.

Nová ústava.

Ležili Vám na srdci vlastní prospěch, a chcete obrátit obecnost proti hltavým monopolům, tož hlasujte pro tu novou ústavu či konstituci při volbě která bude dne 19. září. Tato ústava zapovídá aby rovnoběžné a rovnosměrné dráhy železné sjednotily se; ona ustanovuje, aby zakonnictvo určilo slušné maximum (nejvyšší plat) pro společnost železných drah za povoz osob a nákladu, takže chrání proti šízení a vydření peněz. Ona žádá, aby ty Jednoty železničné platily tak daně jako jednotlivci a zaplatily v úplné a spravedlivé ceně za každý pozemek vzaty nějakému občanu pro účely železných drah; a tak i platit své dělníky a řemeslníky. Občanstvo jest chráněno proti úskočnickým a šejdičím bankovním a všem jiným, kteří olupují a šidí obecnost. Když chudý dělník uspoří si něco mzdy rukama svými těžko dobyté a uloží v nějakém banku pro jistotu, a ten bank překotí se, tož přidržen jsou aristokratičtí majetníci banku vyplácet chudému uložiteli peníze jeho.

Ona ustanovuje pro svobodné školy, aby mohli být tak vychováni chudí jako bohatí a školní poklad, povstaly z prodaje skolních pozemků jest tak střežen, že nepočestní úředníci nemohou okrádati jej jak se až posud stávalo. Ona jest ústava pro občanstvo a chudé, a proto aristokratičtí a bezsrdečné společnosti zoufale se přičinují aby navedli občanstvo zavrhnouti ji při hlasování. To majíce na zřeteli hleděli i církev povolati ku odporu. Kazatelé, kněží každou protivě ústavě, jelikož ona ukládá daň na všechny kostely vyceněné nad 5000 dollarů. Přítomní Ústava nic nevyjímá. Kostely nemějí žádný šacunk obecným shadnutím a málo budou mít daň, zda vůbec nějaké. Tato ústava pečuje též o úplnější zastupitelstvo, nad to ona podává občanům v Counties na západ od Missouri příležitost mít zastupce na Sněmě zákonodárném.

Bonds (závazky) pro železnou dráhu.

Naše nová ústava spravedlivě předpisuje, aby hlasováno nebylo pro závazky či bondy železným dráhám, které dostaly darem pozemnosti buď od Spojených Států neb od Státu Nebraska. Vezmite si příklad na Burlingtonskou dráhu, která dostala 12,800 akrů na každou míli od Spolkové vlády a 2000 od Státu, což bylo samo dosti ku vystavení dvou drah železných. Nebylo jim dost na tom; každý County na té línii dráhy stal se chudším svolením ku závazkům či bondům této hltavé společnosti. Nyní jedna Společnost která jako Burlingtonská dostala pozemky od Státu zamýšlí dráhu od Saline County ku Beatrice Gage County. Tento county měl by z této zvláštní prospěch a on svolil ku dosti bondům, jak jsme slyšeli, že by mohla dráha vystavena býti, nyní ještě naši čeští krajané v Saline County budou obžehováni hlasovati dne 23. září pro 100,000 bondů pro tuto dráhu, jejíž úředníci, na žádost naši, aby dali písemný svolení, že nespojí se s Burlington a Missouri dráhou, odepřeli tak učiniti kauce že raději nechtějí mít ty bondy než by k tomu svolili, poněvadž, kdyby tak učinili, Burlingtonská dráha byla by proti nim obletem na bondy. Naše osobní vyjádření ve prospěch těch bondů zakládalo se na domněnce, že Omaha a S. Wista ostane neodvislým dráhou a takto otevře novou voznicí pro plody a výrobky, což nyní zdá se býti pochybné.

PŘEHLED NOVÝCH DĚJŮ PO SVĚTĚ.

ČECHY.—Slavnost Komenského v Brandýse nad Orlicí vydařila se dne 15. srpna skvěle. Město bylo vyzdobeno prapory, věnci, různými a příměnými hesly atd. Slavnosti účastnili se Sokolové ze Zámberka, České Třebové, z Litomyšle, pak z Vysokého Mýta, z Choceň a odjinud. Zpěváčtí spolky dostavili se zejména z Vysokého Mýta (mužský i ženský zpěv. spolek) z Choceň, z Ústí nad Orlicí a z Brandýsa n. Orl. Dále účastnilo se slavnosti asi 200 učitelův z celých Čech, kteří se ubírali k sjezdu učitelstevu v Přerově. O 3. hodině odpolední hnul se slavnostní průvod z náměstí k pomníku Komenského, jenž, jak známo, stojí v čarokrásné krajíně a dne 5. září 1865 byl odhalen. Mimo jmenované již jednoty účastnily se průvodu obecní zastupitelstva z Brandýsa a mnohých okolních měst, okres. zastupitelstva, studující, rolníci, zástupcové spisovatelů a žurnalistů a mnoho dam. Pomník Komenského byl ověnčen a kolem nalezaly se prapory v českých a slovenských barvách. Před pomníkem stála slavnostní brána. Když se byli účastníci slavnosti kolem pomníku rozestavili, zapěli zpěváčtí spolky zvláštní slavnostní kantatu (text od E. Zueglia, nápěv od Drahorada), načež předseda slavnostního výboru brandýského, mlynář Jeništa měl vztetnou a různou řeč, která byla často bouřlivou pochvalou přerušena. Po té měl pěknou slavnostní řeč starosta pražské Budče p. Jan L. Mašek. Řeč páne Maškova přerušována častou pochvalou. Deska na pomníku jest velmi pěkně provedena dle vzoru řečbáře Votočky v kovolitecké dílně továrníka p. Jos Benkeho na Smíchově. Po ukončení slavnosti řeč pomník ověnčen. Zvláštní věnce položeny na pomník od býv. amerického klubu dam, od vysokomýtského divč. ho spolku "Libuša" a od učitelské besedy pražské. Po té zapěli zpěv. spolky "Bývalí Čechové". Ve sborech spolučnickoval též p. Lukes. Na to nastoupen zpáteční pochod

do města, kde uspořádány zábavy v tak zvaných Lázních a na jiných místech. K upomínce na slavnost tu ražen zvláštní pamětní peníz. Učitelové, kteří se slavnosti účastnili, odejeli v noci do Přerova.

RAKOUSKO.—Z Vídně, 8. z. V Salzburgu jednájí císařové o otázkách, při nichž Rusko nemá žádné účastenství. Jmenovitě udává se, že Německo odhodlalo se přisnou přitřádně učiniti té "Mezinárodní jednotě" dělnické.

ANGLICKO.—Známa jest hrdoť aristokratie, která i při koncertech v sálech svých šňůrou taženou naznačuje, kam i ti slavní umělci nesmí, známá jest i modloslužebnost před trůnem, a pak politická svoboda jest taková, že ani revoluce sousední r. 1789 vypuklá, ani ta r. 1848 nerozvlínila mysle Angličanů; ale přece jest i zde již republikánská strana, která vždy hlasitěji mluví. Štěstěně poražena odbojná strana v Unii americké, ofasy v Irsku a pád císařství ve Francii, ano i ta Obec v Paříži, která i v skonání prozradila počet komunistův, zde se potužily snahy republikánův anglických. Ohromná většina hlav v kruzích horních a středních nepochopuje více, jak by Anglicko mohlo býti bez trůnu královského, ale již i v sněmovně zástupcův ozývaly se hlasy, aby královské paláce v Londýně byly prodány, a již také vyskytli se, kteří princí Arthurovi nepřáli to přilepšení "výživy"; ano sněmovník Auheran Herbert nosí prý v kapse knížku, již podává jiných zástupcům, aby podepsali a tím zavázali, aby, až zemře královna Viktorie hlasovali pro republiku. To všecko neukazuje ještě, že by doba republiky byla blízká; ale jsou to znamení, že pod pokličkou něco vře; a sprostý lid jest tam tak neuvěřený jako jinde a dal by se pořebovat jako ti komunisté v Paříži a v Londýně jest sídlo všech vůdčův podřívavé strany a ti mají v ruce konce nitky po celé Evropě rozbihavých, a zdá se, že ta Mezinárodní Jednota má dosti hlav tak chytrých a rak tak nechopných, jako mají jesuité. Jesuitism není jenom katolický, on se hodí každé tajně snaze. Republiku ale již oni mají na mysli, není způsobu amerického, ani příliš velebili Obec pařížskou, ani hledají spásu společnosti lidské na jiné cestě, ač co nyní uveřejňují není tak přílišné, ano ani i království se neprotiví prozatím, až osetí jejich dozrá; prozatím jen hledají rovnost, tedy zrušiti všechny přednosti, výhradnosti, zavazati každého k učení (příměstnost školní) a těch zabíjející femesnických, to jest vojsko žádné nechtějí. Až potud ještě mnozí přisvědčují, ale vyslovení, že má každý právo ku práci (a žádný k zahálce), zrušení statků osobních; to zabíhá do komunismu a toho se lekají, jako ten mládence v evangelium sv. Matouše v kapitole XIX.

—9. z. Tyto dni došlo as 400 mašinistů z berlínské dílny nádražní do New Castle, odkud nedávno 6000 dělníků se vyselovalo v striku. Každý dělník dostává za 57 hodin v týdnu 56 shill. (8 thalerů a 20 grošů). Každá hodina nadpočetní platí se 6 gr. nedělní práce za 1 hod. 9 grošů. Smlouva je na 6 měsíců, dělníci mají povoz sem a tam zaplacený.

FRANCOUZSKO.—Z Paříže. Prince Napoleon vydal knížku s nadpisem "Pravda" a věnování zní: "Mým utrhačím". On píše, že ve vypovězení války Německa žádného podílu neměl, že na rozkaz císařův šel do Itálie, aby dle nařízení jeho hleděl přimět Itálii a pak i Rakousko ku válce proti Prusku. Pak píše, že se nabídl jíti s císařem do zajetí na Wilhelmshoche, ale že mu bylo neštětné odepřeno.

Louis a Leon Say mluvili na sněm pro přenesení Národ. úřad. shromáždění do Paříže a prorokují, že Paříž přestaví býti hlavou Francie, stala by se hlavou revoluce.

Pravi se, že z Elzasu, jmenovitě ze Strasburgu 13000 osob vystěhovalo se do Francouzka a do Ameriky. Thiers ujistil národní gardu v Bordeaux, že z uznání pronárodné služby k vlasti, ona poslední bude rozpustěna.

PRUSKO.—Z Berlína, 7. z. Strike zdejších tesařův, který byl způsoben po vystoupení zedníků, ještě trvá. Velký počet zdejších tesařův opustili město.

Z východních krajův pruských doobází potěšitelná zpráva, že tam cholera přestává. V Královci, kde nejvíce zuřila, bylo dne 4. t. m. ohlášeno jen 40 nových pádů a zemřelo jen 28 osob; dne 5. t. m. bylo 17 nových pádů a zemřelo jen 15 osob. Ze Stětina se věští, že jen jeden pád byl až dotud a v Gdaňsku není epidemická obecná nákaza.

NĚMECKO. Dr Wollmannovi v Braunsbergu nechtěla do tupé hlavy vzléti ta víra na neomylnost papežovu, byl do velké kletby dán, a ve všech katolických kostelích bylo čteno, že nesmí žádný nic jemu dáti, nic jíst ani pít, ani nocleh atd., nic pranic, nesmí s ním mluvit, ani s ním pod jednou stěhou býti a to pod trestem menší kletby. To jest štěstí, že dostane všecko ten dr Wollman za peníze.

HOLANDSKO.—Z Amsterdamu, 9. z. Parník Leader utonul v širém moři na cestě z Gdaňska. Rozbitiny z něho a trosky rozličné byly sem od mnohých lodí přineseny na okázku. Leader byl parník převážející náklad a osoby z Antverpen do Gdaňska. Neví se, mnoholi osob na něm bylo, ale jen počet úředníků a lodníků obnášel 25.

NEW YORK. Největší parník po Great Eastern jest nyní na své "Spain", který jest zakotven zde na North River. On má 120 kajut, a místa v mezpalubí pro 1400 osob. Na palubě jest 437' dlouhý, hluboký 28' a nosí 4900 tůní. Šest parních kotlů dávají páru ohromným mašinám.

—4 září. Minulý týden bylo oznámeno 555 pádů úmrtí; 116 svateb, 508 porodů mezi nimi 52 mrtvých (5) dětí. O 18 více umřelo a 40 více se narodilo než minulý týden.

—5 září. Včera byl dovezen z Kalifornie první balík chmelu a prodával se po 75 centech 1 lb.

CINCINNATI, 2 září. Zvláštní vlak odtud na Toledo Wabash Západní dráze měl také neštěstí, jelikož jest nyní zde v módě, totiž parní kotel se roztrhl a inženýr a topič byli hned zabiti; mašina roztržena a trať asi na 100' v šinách potrhána. Inženýr byl odhozen na 200'.

NEW ORLEANS, 3 září. Letos ještě neokázala se zde žádná žlutá zimnice, co věru zřídka který rok bylo.

SAN FRANCISCO, 2 září. Čínský poštovní parník "Alaska" dosáhl zdejší přístav za 26 dní a z Yokohama za 26 dní. Úroda thé letos jest hojná.

LITTLE ROCK Ark. 2 září. Ze zemi Indiánské oznamuje se, že tam asi 200 "squaters" (osadníci na nové půdě bez "title") přišlo v zemi kmennu Cherokee a vyměřili si podily (claims), jak se to dělo při původním osídlení Kansasu. To Indiány mrzí, ale oni důvěřují v presidenta, že učiní co bude slušné a právné.

MEMPHIS Tenn. Jeden mládence obchodnický svedl dceru jednoho tiskaře. I přišel před nedávnem tento otec k tomu "mládenci", aby si vzal dceru svedenou za ženu, ale mládence zkrátka odešel, že tak neučiní. Tiskář odešel a navštívil druhý den zase mládence v krámu, ale měl pomocníka sebou, totiž flintu — a střílil po mládenci Adama tak, že on za 3 hodiny skončil.

BUFFALO. Zdejší "Demokrat" píše, že na zdejší výstavě, která počne dne 18. září, přijde na odív "Obrovský Sýr". Dne 31. srpna byl on zhotoven ve Springville'ské fabrice z 39,000 liber mléka, a váží na 300 lb. K utvoření toho velikána musel býti učiněn zvláštní lis. Nápis má "Springville Giant". Pan Georg Hayward, pán tohoto Obra dal do malé krabičky stříbrné poukázku na prsten s diamantem, který stojí za \$ 250. a tu vpusťl do toho tvarobu. Na výstavě pak prodá se ten sýr po kusech 5-librových a každý kupce dostane los. Před slavností díkůvzdání pak bude ten sýr rozložen na ty 5 librové kusy. Každý kus bude mít číslo své. Kdo vyhraje ten kus v něm jest ta poukázka, dostane prsten.

LARAMIE CITY Wyoming, 6 září. Die poslední zprávy o volbě republikáni zvítězili; v senátu mají o 2 hlasy většinu, v sněmovně zástupcův mají demokraté o 2 hlasy více. Podobá se, že gubernátor Campbell zase zvolen bude.

CHARLESTON S. C. 6 září. Dne posledních 24 hodin 5 osob zemřelo na žlutou zimnici. Chlano slovní nemocný.

WISCONSIN. Čekanci gubernátorství v tomto státu p. Washburne a Doolittle, jeden republikán a druhý demokrat, usnesli se, že v každém kongres distriktu budou mít disputaci o politických otázkách.

NEW BRUNSWICK N. J. 7 září. V sobotu padlo zde, když matk. byla odešla, dítě z kočárky, ostalo ale viset za sítěk jejího kolesu krku a oběšlo se.

ST THOMAS. Jest to nešťastný ostrov. Na konci minulého měsíce zdvihl se náramný víchr od východu, brzo otočil se k severu a trval tak až do přednedne, pak stal se špi. ne severním a bouřil s hrůzou až do 5. hodin večer. Od 5 do 6 něco se zmírnil, pak ale navrátil se vrtekle a trval 2 hodiny. V tuto dobu též víchr podobný zdvihl se od jihu a trval též tolik hodin; i byli počtení potrhý země, ofasy stávaly se hroznější. Více než 100 domů bylo rozvaleno a bez škody neostala žádná stavba na ostrově. Asi 6000 lidí nemá přibytku a 150 osob jest usmrceno a raněno. Již vyřítli 30 mrtvých z rozvalin; a nářek živých a umírajících svírá srdce svědkův pomoci nemohoucích. Ostrov St. Kitts jest prý proměněn v zříceniny a rum; víchr na něm všecko rozvrhl.

—Cisář J. II. jel do Prahy, toť se rozumí Mudrovem. Zkázal pánům, až vyleze z kočáru, že je sám osloví a že purkmistr mu má odpovědět—rýmem. Purkmistrovi bože-la hlava, či—nehořela!—Přirazil kočár, cisář vystoupal, páni se klaněli, a cisář jim pravil:

Vítám Vás, páni z Mudrova!
Purkmistr koktal, koktal, kašlal, ale—kde nic, tu nic, rým nechtěl ven. Cisář pravil, že se za 14 dní vrátí a že—smac.—purkmistrovi rým napadne. Purkmistr se vrátil mrzut domů. Žena se ho ptala, co se mu stalo. Purkmistr své drahé polovici věrně sdělil svou purkmistrovskou úzkost. Páni purkmistrovi hned panu manželku pomohla z bryndy: "Ale, pane bože, mels fici!" "Děkujeme za císaře pána slova!"

Konec úzkosti. Purkmistr byl na koniku. Chutnalo mu pivo i spaní. Za 14 dní vyšli páni cisáři pánu druhou bránou naproti. Kočár stanul, cisář vystoupil, páni se klaněli a cisář pravil:

Vítám Vás páni z Mudrova!
A purkmistr di vítězoslavně:
Děkujeme za slova císaře pána!
Cisář, posmáv se opravoval:
Myslím že: "Děkujeme za císaře pána slova!"
"Ano, ano, Vaše Veličenstvo, tak to má žena povídala! Raďtež, Vaše Veličenstvo odpustit: Má hlava, má hlava!"
"Tu jste nechal doma!"